

Република Србија
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
4 Уж бр. 12/2023
03.12.2023. године
ул. Савска 17а
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Алексић, председника већа, Иване Рамић и Лидије Павловић, чланова већа, са судијским помоћником Даницом Радивојевић, као записничаром, одлучујући о жалби бирача БМ из Београда,..... изјављеној дана 02.12.2023. године у 17:05 часова, против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-84-4/23 од 29.11.2023. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 03.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба бирача БМ, изјављена против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-84-4/23 од 29.11.2023. године, као **НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Решењем Градске изборне комисије 02 бр. 013-84-4/23 од 29.11.2023. године, објављеним на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 29.11.2023. године у 18:08 часова, одбијен је као неоснован приговор бирача БМ из Београда, поднет против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-84/2023 од 26.11.2023. године, којим је проглашена изборна листа **УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ – ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА – СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIRENJA**, коју је за изборе расписане за 17. децембар 2023. године поднела политичка странка Странка правде и помирења / Stranka pravde i pomirenja, те је одређено да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Против наведеног решења бирач БМ је, дана 02.12.2023. године у 17:05 часова, изјавила жалбу овом суду, преко Градске изборне комисије, због непотпуно утврђеног чињеничног стања и неправилне примене закона. У жалби је, између осталог, поновила наводе из приговора да су њени лични подаци злоупотребљени, тако што су се без њене сагласности нашли у документацији коју је изборна листа **УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ –**

ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА – СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIRENJA, поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме, као и у списку бирача који су наводно подржали наведену листу. Указала је да је на основу члана 25 ЗЛИ, установљена обавеза ГИК да се стара о законитом спровођењу локалних избора, што укључује и старање о томе да изјаве бирача, које подржавају изборну листу, буду заиста дате од стране лица чији су лични подаци садржани у овереним изјавама. Међутим, доносећи побијано решење, ГИК је поступила супротно одредбама ЗЛИ и ЗУП, које се у складу са чланом 8 став 2 ЗЛИ примењују на одлучивање по приговорима. То подразумева и начело истине из члана 10 ЗУП, према коме је орган дужан да правилно, истинито и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за законито и правилно поступање у управној, а у конкретном случају и у изборној ствари. Насупрот томе, у ожалбеном решењу нема никакве назнаке да је приликом утврђивања чињеничног стања ГИК употребила иједно доказно средство предвиђено у ЗУП, осим увида у документацију наведене изборне листе. Истакла је и да се правна ваљаност изјаве не може тумачити искључиво у формалном смислу, како то чини ГИК, с обзиром на то да је основни елемент изјаве бирача - слободно изражена воља да подржи одређену изборну листу, што у конкретном случају не постоји. Такође је навела да је остало нејасно из којих разлога се ГИК није обратила, у складу са чланом 10 став 6 у вези са чланом 25 став 1 тачка 1 ЗЛИ, општинској управи где је оверена писана изјава која гласи на њено име, чију валдиност је оспорила, ради провере информација да ли су у књизи овере уписане овере изјава бирача о подршци спорним изборним листама, између осталог и њена наводна изјава, те уколико јесу, који је број тих изјава и под којим бројевима су уписане у књигама овере, као и да ли се у тим управама налазе примерци оверених изјава бирача датих наведеним изборним листама. Насупрот томе, у образложењу побијаног решења, ГИК не признаје никакав правни значај њеној тврдњи да је њена изјава о подршци изборној листи фалсификована, већ је упућује на покретање парничног и кривичног поступка. Имајући у виду наведено, предложила је да Виши суд у Београду, на основу члана 87 Закона о локалним изборима, поништи решење Градске изборне комисије 02 број 013-84-4/23 од 29. новембра 2023. године, усвоји приговор, те поништи решење Градске изборне комисије 02 број 013-84/2023 од 26.11.2023. године којим је проглашена изборна листа број 10. под називом УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ – ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА – СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIRENJA и одбије проглашење изборне листе Усаме Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења, коју је за изборе за одборнике Скупштине града Београда расписане за 17. децембар 2023. године поднела Странка правде и помирења 25. новембра 2023. године.

Градска изборна комисија је дана 02.12.2023. године, у 19:00 часова, доставила Вишем суду у Београду жалбу бирача БМ, са списима предмета и одговором на жалбу.

У одговору на жалбу Градске изборне комисије 02 бр. 013-84-7/2023 од 02.12.2023. године је наведено да Градска изборна комисија оспорава жалбене наводе у целости и сматра да је решење 02 бр. 013-84-4/23 од 29.11.2023. године законито, те да у свему остају при наводима из образложења ожалбеног решења. Такође је наведено да Градска изборна комисија нема овлашћења, нити могућности да утврђује веродостојност потписа, већ се ти потписи сматрају валидним уколико су оверени у

складу са законом, као и да се утврђивање истинитости, односно неистинитости неке исправе може захтевати тужбом у парничном поступку, а да се постојање кривичног дела утврђује у кривичном поступку, те да то питање не може бити предмет разматрања и утврђивања у изборном поступку. Истакнуто је да Градска изборна комисија не може утврђивати да ли су лица заиста потписала изјаве и да је уведена овера од стране надлежних оверитеља, који су гарант истинитости оверене изјаве, те да управо стога мора да се има поверење у веродостојност оверене јавне исправе и да би другачије тумачење било супротно природи поступка кандидовања на изборима, те се свака оверена јавна исправа сматра веродостојном, док се у законом прописаном поступку не докаже супротно. У погледу жалбених навода да Градска изборна комисија није употребила ниједно доказно средство предвиђено у Закону о општем управном поступку, наведено је да Закон о локалним изборима прописује сходну, а не супсидијарну примену Закона о општем управном поступку, што значи да се исти у поступку по приговору примењује у мери и на начин који је примерен изборном поступку, узимајући ту у обзир и рокове за поступање, одлучивање и објављивање одлуке по приговорима. Указано је и да су чланом 76, 77 и 78 Закона о избору народних посланика прописани услови под којима се решењем може одбацили изборна листа, одбити проглашење изборне листе или наложити подносиоцу да отклони недостатке који не представљају основ за одбацивање или одбијање изборне листе, док у конкретном случају ниједан од ових правних основа у односу на проглашену изборну листу није постојао, већ су се, у складу са наведеним, искључиво стекли услови за њено проглашење. На крају је наведено да би се цео изборни систем довео у питање, уколико би се прихватили наводи жалиоца, чиме би био учињен и озбиљан правни преседан, те истакнуто да Градска изборна комисије приликом проглашења предметне изборне листе ничим није повредила закон на штету жалиоца. Предложено је да суд одбије жалбу као неосновану, с обзиром на то да је решење Градске изборне комисије 02 Број: 013-84-4/23 од 29.11.2023. године којим је одбијен приговор као неоснован, у потпуности законито.

Испитујући законитост оспореног решења, на основу овлашћења из члана 86 Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, бр. 14/22) Виши суд у Београду је нашао да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је оценом жалбених навода, одговора на жалбу и списка предмета нашао да жалба није основана.

Оспоравајући правилност и законитост побијаног решења, бирач БМ у жалби наводи да Градска изборна комисија није могла да прогласи изборну листу USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIREŃJA/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIREŃJA, с обзиром на то да су њени лични подаци злоупотребљени, те да су се без њене сагласности нашли у документацији коју је наведена изборна листа поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме, као и у списку бирача који су наводно подржали предметну листу, а које наводе је истакла и у приговору који је изјавила на решење Градске изборне комисије 02 број: 013-84/2023 од 26.11.2023. године.

Међутим, према оцени суда, изнети жалбени наводи не доводе у питање правилност одлуке Градске изборне комисије којом је, као неоснован, одбијен приговор

бирача БМ, поднет против решења исте комисије о проглашењу изборне листе УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ – ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА – СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIRENJA из следећих разлога:

Наиме, одредбом члана 76 став 1 Закона о избору народних посланика, на чију сходну примену упућује члан 8 став 1 Закона о локалним изборима, прописано је да неблаговремено поднету изборну листу, неуредну изборну листу и изборну листу коју је поднело лице које по закону није овлашћено да предлаже кандидате за народне посланике Републичка изборна комисија одбацује решењем, док је ставом 2 прописано да се неуредном изборном листом сматра списак кандидата за народне посланике који није поднет на прописаном обрасцу или који не садржи назив изборне листе или назив подносиоца изборне листе или прописане податке о кандидатима за народне посланике.

Чланом 77 истог закона је прописано да Републичка изборна комисија решењем одбија да прогласи изборну листу ако је за народног посланика предложено лице које нема изборно право, које је кандидат за народног посланика на раније проглашеној изборној листи, или које је носилац раније проглашене изборне листе, ако нису поштована законска правила о заступљености полова на изборној листи и ако назив подносиоца изборне листе и назив изборне листе нису одређени у складу са законом.

Према стању у списима и разлозима образложења жалбом оспореног решења произилази да је у поступку разматрања изборне листе УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ – ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА – СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIRENJA, коју је за изборе за одборнике Скупштине града Београда, раписане за 17. децембар 2023. године, поднела политичка странка Странка правде и помирења / Stranka pravde i pomirenja, утврђено је да је изборну листу поднео СМ, лице овлашћено за подношење изборне листе, да изборна листа испуњава услове у погледу заступљености мање заступљеног пола на изборној листи, затим да је уз изборну листу приложена сва законом прописана документација и да је правно ваљана, да је уз изборну листу достављена изјава о намери коришћења средстава из јавних избора за покриће трошкова изборне кампање, као и предлог да се изборној листи при проглашењу утврди да има положај изборне листе националне мањине, те је у том смислу, у складу са чланом 75 став 4 Закона о локалним изборима, констатовано да је Странка правде и помирења / Stranka pravde i pomirenja у Изводу из регистра политичких странака регистрована под редним бројем 96 као политичка странка бошњачке националне мањине и да је основни циљ њеног подношења представљање и заступање интереса бошњачке националне мањине и да је, осим тога, утврђено да не постоје основи сумње у то да је Изборна листа сачињена у циљу изигравања законом дефинисаног права националних мањина на кандидовање и учествовање на изборима под привилегованим условима. Даље је утврђено да је уз изборну листу поднет и списак бирача који подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО – 4/23, у електронском облику, у који је уписано 1.648 бирача, док је пребројавањем достављених изјава бирача да подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО – 3/23 утврђено да је достављено 1.648 изјава, од којих је за 9 утврђено да нису правно ваљане па су изузете, те да је након провере бирача у бирачком списку укупан број прихваћених и необрађених бирача 1.632, док је 7 одбијено (из разлога јер је бирач

подржао другу изборну листу, односно јер има пребивалиште на територији друге ЈЛС). Надаље је утврђено да је, у складу са чланом 77 Закона о локалним изборима, за проглашење изборне листе националне мањине потребан двоструко мањи број потписаних и оверених изјава бирача од оног који се тражи по општим правилима Закона о локалним изборима (члан 43 став 1 тачка 7 Закона о локалним изборима) а тај број је 1500 потписаних и оверених изјава бирача, те да је Градска изборна комисија нашла да су у конкретном случају испуњени законом прописани услови за проглашење изборне листе УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ – ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА – СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIRENJA за изборе за одборнике Скупштине града Београда, расписане за 17. децембар 2023. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, полазећи од цитираних законских одредби које ближе регулишу разлоге за одбачај изборне листе, односно разлоге за одбијање проглашења изборне листе, према оцени суда, како је то правилно закључио и првостепени орган доносећи побијано решење, наводи бирача БМ да је неко незаконито прибавио и употребио њене личне податке и навео их у изјави подршке предметној изборној листи, сами по себи, не представљају законски основ за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, уз коју листу је, како је то током поступка утврђено, достављен довољан број правно ваљаних писаних изјава, оверених од стране за то надлежних органа, односно ималаца јавних овлашћења.

При томе, узимајући у обзир чињеницу да је у конкретном случају, од стране Градске изборне комисије, са списка бирача који подржавају наведену изборну листу, прихваћено укупно 1.632 бирача, док је за проглашење изборне листе националне мањине потребно да листу својим потписом подржи 1.500 бирача и да су, у оквиру законом прописаног рока за подношење приговора, против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-84/2023 од 26.11.2023. године којим је проглашена изборна листа УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ – ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА – СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ – PROMENA JE POBEDA – STRANKA PRAVDE I POMIRENJA поднета само два приговора, од којих је један управо предметни приговор подносиоца жалбе БМ, што је утврђено увидом у Регистар приговора Републичке изборне комисије то, према оцени суда, околност да један, односно два од укупно прихваћених 1.632 бирача са списка оспорава валидност датог потписа не доводи у питање постојање довољног броја потписаних и оверених изјава бирача за проглашење изборне листе националне мањине у конкретном случају.

Такође, како се околности на које се у жалби указује не могу подвести ни под један од таксативно прописаних разлога за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, па самим тим ни довести у питање правилност и законитост побијаног решења Градске изборне комисије, према оцени суда бирач БМ може искористити друге механизме правне заштите уколико сматра да су њени лични подаци злоупотребљени, како је то правилно закључила и Градска изборна комисија доносећи побијано решење.

Приликом доношења ове одлуке, суд је имао у виду и друге наводе који су изнети у жалби, али је с обзиром на изнете разлоге и правно становиште суда, нашао да немају карактер одлучујућих околности за евентуално другачије пресуђење.

Суд је одлуку у овој правној ствари решио без одржавања јавне расправе у смислу члана 33 став 2 Закона о управним споровима имајући у виду да је суд на основу стања у списима предмета могао да цени законитост оспореног акта без одржавања јавне расправе.

Имајући у виду наведено, суд је на основу члана 40 став 1 и 2 Закона о управним споровима, сходно члану 8 Закона о локалним изборима, донео одлуку као у диспозитиву пресуде.

РЕШЕНО У ВИШЕМ СУДУ У БЕОГРАДУ
Дана 03.12.2023. године у 13,00 часова, 4 Уж. 12/23

Записничар
Даница Радивојевић с.р.

Председник већа – судија
Светлана Алексић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Обрадовић